

J E D Y N K A

Pismo Dzieci i Młodzieży
ZSP w Zawoi Centrum

Nr 9/05/2020 MAJ

DZIEŃ FLAGI RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dzień Flagi Rzeczypospolitej Polskiej jako święto obchodzony jest 2 maja. Co roku tego dnia Polacy z dumą eksponują flagi na zewnątrz. Każdy z nas może uczcić Białą-Czerwoną poprzez jej wywieszenie, np. w oknie lub na balkonie swojego mieszkania czy przed domem. Zachęcamy również do zapoznania się z przygotowanym przez MSWiA miniprzewodnikiem „Białą-Czerwoną”. Dzień Flagi został ustanowiony przez Sejm w 2004 roku. To święto, które ma wyrażać szacunek do flagi i propagować wiedzę o polskiej tożsamości oraz symbolach narodowych.

Czesław Janczarski
„*Barwy ojczyste*”

Powiewa flaga, gdy wiatr
się zerwie,
A na tej fladze, biel
i czerwień,
Czerwień to miłość,
Biel serce czyste,
Piękne są nasze barwy
ojczyste.

Maria Pawlikowska-Jasnorzewska
Barwy narodowe

Biało-krwawy,
Krwawo-biały, Iniany
Opatrunku, który zwiesz się:
szandar,
Coś się z wielkim krwotokiem
uporał!
Wiatr rozwija ten dokument rany,
Wznosi w górę bohaterski bandaż,
Tę pamiątkę,
Ten dług
I ten morał.

W numerze:

*TRADYCJE I ZWYCZAJE	2
*WARTO WIEDZIEĆ	3
* KĄCIK HISTORYCZNY	4
* RECENZJE	6
* KUCHENNY ZAKĄTEK	9
* SZKOLNA GALERIA	14
* KĄCIK LITERACKI	11
* ROZMAITOŚCI	12

KONSTYTUCJA 3 MAJA W POEZJI

Franciszek Karpiński

„Na dzień 3 Maja”

Rzucajmy kwiaty po drodze,
Kędy przechodzić mają
Szczyście narodu wodze,
Co nowy rząd składają,
Weźmy weselsze szaty,
Dzień to kraju święcony
Jakże ten król nasz bogaty!
Skarb jego – serc miliony.

Witaj majowa jutrenko,
świeć naszej polskiej krainie,
ucieszymy Ciebie piosenką
przy hulance i przy winie.

Witaj Maj, Trzeci Maj!

u Polaków błogi raj!

Nierząd braci naszych cisnął
gnuśność w rękę króla spała,
a w ten Trzeci Maj zabłysnął
i nasza Polska powstała.

Witaj Maj, piękny Maj

Wiwat wielki Kołłątaj!

Janina Majewska

„Czy to można zrozumieć”

Czy to można zrozumieć,
czy w to można uwierzyć,
że kiedyś dzieciom broniono
polskich pacierzy?
Że się po polsku czytać uczono
po kryjomu
i że tylko w domu
i bardzo ostrożnie
o historii polskiej mówić było
można?

Jakże jesteśmy szczęśliwe

dziś my – polskie dzieci,

w wolnym urodzone kraju!

Jakże jasno dziś nam Biały Orzeł
świeci

w dniu Trzeciego Maja!

Dziś w wolnej Polsce naród cały

święci ten dzień radosny,
dzień wolności i chwały,
święto wiosny!

Józef Relidziński

„Radosny dzień”

Dniu radości, dniu wesela!

Jak szeroki polski kraj,

Niechaj okrzyk w niebo strzela

Vivat! Vivat! Trzeci Maj!

Naród z królem, król z narodem

Odrodzenia ziścił sen ...

w upojeniu cudnym, młodem

niech nam dzień rozbłyska ten

Trzeci Maja! ... Wielki Boże

dłonie bratnie złączmy wraz!

Cóż się oprze, któż nas zmoże?

Bóg nad nami! Polska w nas!

Zorza świta, dzień się rodzi –

Po wolności sięgnij raj!

W górę serca starzy, młodzi!

Vivat! Vivat! Trzeci Maj.

Józef Stemler

„Ślubowanie”

Święto konstytucji

Rozwiń skrzydła, orle biały –

i koroną złotą świeć.

Do przeszłości Polski całej

w sercach naszych miłość
wznieć!

Srebrnopióry ptaku nasz,

Ty nam drogi w przyszłość
wskaz;

Chrobrych myśli i Maja brzask –

wykuć czynem w Polski blask.

Rozwiń skrzydła, orle biały,

szybuj w niebo, w słońce leci ...

Wolny, silny, w pełni chwały,

siłę polskiej woli nieć!...

Ducha polski wciąż odradzać

O Boże, Ty mocy daj!

I ludzkości drogę wskazać ...

Tak ślubujem – w Trzeci Maj.

Stanisław Aleksandrak

„Rocznica”

Trzeci Maja radością wiosenną

wszystkich ludzi dziś w Polsce

powitał,

Sztandarami biało-czerwonymi

umaiała się Rzeczpospolita.

Umaiły się też pierwszym

kwieciami

łąki, pola i w ogrodach drzewa,

Maj się pieśnią zwycięskiej

wiosny

zgodnym chórem z ludzi

rozśpiewał.

Rozpłynęła się już pieśń radosna

głośnym echem po ojcystym
kraju

– Witaj, witaj, Majowa

Rocznico,

pamiętny Trzeci Maju.

<http://www.swieta.eu/swieto-konstytucji-3-maja/wiersze/>

CIEKAWOSTKI

Planety

Aż pięć planet jesteśmy w stanie zobaczyć gołym okiem :
Wenus , Merkury , Mars ,
Jowisz i Saturn.

Człowiek

Kobiety mają więcej kubków smakowych niż mężczyźni.

Chiny

Chińczycy , używają ponad 80 miliardów pałeczek w ciągu roku.

Świat

Wieża Eiffla została w 1967 roku czasowo przeniesione do Kanady.

Rozmowy telefoniczne

Najwięcej rozmów telefonicznych rejestrowanych jest zawsze w Dzień Matki.

Kosmetyki

Szminki mogą zawierać rybie łuski.

Mleko

(Prawdziwa) maślanka nie zawiera mleka.

Sztuce

Widelec pojawił się we Włoszech wcześniej niż w jakimkolwiek innym kraju (ze względu na makaron !)

Dzieci

Przeciętny czternastolatek zadaje ponad 400 pytań dziennie.

Ciało człowieka

W trakcie oddychania żebra poruszają się rocznie 5 milionów razy.

Przedmioty

Rakiety do tenisa były kiedyś wykonane z krowich i owczych jelit.

Twarz ludzka

Ludzkie oczy nie zmieniają swojego rozmiaru od urodzenia.

Ziemia

Ziemia jest jedyną planetą w naszym układzie słonecznym , której nazwa nie pochodzi od imienia boga.

POLAK, KTÓRY ZMIENIŁ ŚWIAT- PAPIEŻ JAN PAWEŁ II

Papież Polak uchodzi na świecie za mędrca, który przekazuje chrześcijańskie wartości w sposób nowoczesny. Jego wybór na ojca świętego miał ogromny wpływ na upadek komunizmu. W stulecie jego urodzin należałoby pochylić się nad jego biografią do momentu wybrania na Ojca Świętego.

Karol Józef Wojtyła urodził się 18 maja 1920 roku w Wadowicach jako drugi syn Karola i Emilii Wojtyłów. Miał starszego o 14 lat brata Edmunda. Został ochrzczony 20 czerwca 1920 ro-

ku.. Ojciec, porucznik, był urzędnikiem administracji wojskowej. Matka prowadziła dom. W domu Wojtyłów panowała religijna atmosfera, a oni sami cieszyli się szacunkiem wśród mieszkańców. Gdy miał dziewięć lat, zmarła jego matka. Po pogrzebie ojciec zabrał synów do Sanktuarium Maryjnego w Kalwarii Zebrzydowskiej. Trzy lata później zmarł jego brat Edmund, który był lekarzem. W 1930 roku rozpoczął naukę w I Państwowym Gimnazjum Męskim im. Marcina Wadowity w Wadowicach. Od pierwszej klasy gimnazjum był ministrantem. Interesował się aktorstwem, pisarstwem oraz piłką nożną. Po maturze w 1938 roku rozpoczął studia polonistyczne w Krakowie.

II wojna światowa

Wojna uniemożliwiła młodemu Wojtyłe kontynuowanie studiów. Karol znalazł pracę w kamieniołomach. Na początku 1941 roku jego ojciec zachorował i szybko zmarł. Śmierć ojca wywarła na nim ogromny wpływ. W 1942 roku a podjął decyzję o wstąpieniu do t seminarium duchownego. Rano asystował przy mszy metropolicie Adamowi Sapiesze, a potem pracował w. Noce poświęcał nauce. 6 sierpnia 1944 r. Niemcy przeprowadzili masowe .Wojtyła uniknął schwywania, gdyż znalazł schronienie w pałacu biskupim.

POLAK, KTÓRY ZMIENIŁ ŚWIAT- PAPIEŻ JAN PAWEŁ II

Kapłan i biskup

W 1946 roku ukończył studia teologiczne. 1 listopada z rąk kardynała Sapiehy otrzymał święcenia kapłańskie, następnie udał się do Rzymu, aby podjąć studia na Papieskim Uniwersytecie Dominikańskim. W Rzymie uczestniczył we mszy św. celebrowanej przez Ojca Pio. Według relacji niektórych osób Ojciec Pio przepowiedział mu, iż obejmie on Tron Piotrowy. Po powrocie do kraju Wojtyła został wikariuszem w Niegowiciu. Cieszył się sympatią wiernych, w szczególności młodzieży, dla której prowadził duszpasterstwo. Na przeprowadzane przez niego rekolekcje przychodziły setki osób. Studenci skupieni wokół księdza nadali mu przydomek „Wujek”. W lipcu 1958 roku nadeszła z Rzymu decyzja Piusa XII dotycząca powołania Wojtyły na biskupa pomocniczego archidiecezji. Mając 38 lat, Karol Wojtyła został najmłodszym polskim biskupem. Jego konsekracji 28 lipca 1958 roku przed głównym ołtarzem katedry wa-

welskiej, dokonali arcybiskup Eugeniusz Baziak Nowy krakowski biskup przyjął za dewizę słowa: „Totus Tuus” (Cały Twój), zaczerpnięte z pism Ludwika Marii Grignon de Montforta, które oznaczały całkowite oddanie się w opiekę Maryi i poprzez nią Chrystusowi. Pozostały one także dewizą papieża Jana Pawła II. 30 grudnia 1963 r. papież Paweł VI poinformował bp. Wojtyłę telefonicznie o nominacji na stanowisko arcybiskupa metropolity krakowskiego. Komunistyczne władze Polski, które uprzednio odrzuciły szereg kandydatur wysuniętych przez prymasa Stefana Wyszyńskiego, zaaprobowały biskupa Wojtyłę. Uważały bowiem błędnie, że nie będzie się interesował kwestiami politycznymi i uda się go skłócić z Prymasem.

Kardynał

26 czerwca 1967 roku papież Paweł VI mianował abp. Wojtyłę kardynałem.. Zorganizował sprawny system nauczania religii poza szkołą, prowadził spotkania dla par i małżeństw.

Z tych spotkań narodził się Instytut Rodziny, który po latach stał się integralną częścią Papieskiej Akademii Teologicznej. Jako kardynał, kontynuował swoje prace badawcze, czego owocem była książka „Osoba i czyn”. Uczestniczył w pracach kolejnych kongresów teologów polskich oraz w międzynarodowych zjazdach teologicznych. Odbywał podróże do Stanów Zjednoczonych, Kanady, Australii i Republiki Federalnej Niemiec. W lutym 1976 roku został przeprowadził rekolekcje dla Kurii Rzymskiej, co było wyjątkowym wyróżnieniem. Uczestniczył w pogrzebie Pawła VI i konklawe. Na nowego papieża wybrany został arcybiskup Wenecji. Przyjął on imię: Jan Paweł I. Zmarł, kończąc swój krótki pontyfikat już 28 września tegoż roku. W październiku odbył się jego pogrzeb, następnie przeprowadzono konklawe – w jego wyniku wadowicki „Lolek” został papieżem.

Piotr Pacyga, kl. VIIIA

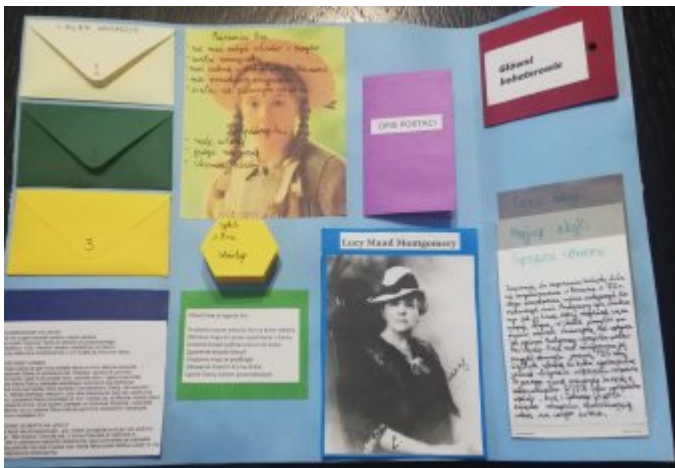

Źródło:
<https://www.cen-trumjp2.pl/biografia-jana-pawla-ii/>

"ANIA Z ZIELONEGO WZGÓRZA"

TRUSKAWKOWE PRZYSMAKI

Na śniadanie, do deseru albo po prostu z samą śmietaną – truskawki sprawdzają się wszędzie. Oto pomysły na prawdziwe truskawkowe specjały. Dajcie się ponieść fantazji!

Placek z truskawkami i gałką muszkatołową

Dla 8 osób

Przygotowanie: 50 minut

SKŁADNIKI:

250 g mąki,
150 g masła,
szczypta soli,
10 łyżek cukru pudru,
500 g truskawek,
gałka muszkatołowa,
jajko.

SPOSÓB WYKONANIA:

Przesianą mąkę mieszamy palcami z pokrojonym masłem, szczyptą soli i 3 łyżkami cukru pudru.

Mieszamy, stopniowo wlewając 125 ml zimnej wody, wyrabiamy elastyczne ciasto.

Formujemy kulę, owijamy folią do żywności i wkładamy na 30 minut do lodówki.

Na dużej blaszce rozkładamy papier do pieczenia. Wkładamy ciasto i wałkujemy na kształt koła.

Układamy pokrojone w dowolny sposób truskawki, zostawiając 3 cm brzegu ciasta.

Truskawki posypujemy resztą cukru pudru i gałką muszkatołową. Zawijamy brzegi ciasta i smarujemy je roztrzepanym jajkiem.

Placek pieczemy 25-30 minut w 200 st.

„DRUŻYNA SKANSENU I KAMIEŃ NIEZGODY”

Lecieliśmy niezbyt wysoko. Mogliśmy podziwiać piękno babiogórskich krajobrazów. Na południu stała samotnie zawojska kapryśnica – Babia Góra. W lesie widać było rowerzystów i turystów zdobywających szczyty. Przed nami górowało Pasma Polic. Widok zapierał dech w piersiach. Zawoja, Zawoja - piękna okolica.

-To tutaj! – wykrzyknąłem. – Łądujemy!

Zbliżyliśmy się do wodospadu, szukając wejścia. Na pewno tu jest, tylko jak go znaleźć? Nagle Bombur potknął się i z całym impetem wpadł na skały wodospadu. Ruszyliśmy mu na pomoc i nagle przeszliśmy na drugą stronę wodospadu. Zadziałało. Znaleźliśmy się w Narnii.

- A więc lecimy dalej – wykrzyknąłem.

-Tylko ktoś wie, jak tam dolecieć? – zapytał Bilbo.

- Dobrze pytanie - przytaknął Kili.

- Wiem! Może zapytamy Piotra lub Zuzanny – powiedział Mateusz.

- A gdzie oni są? – dopytywał Konrad.

- Ja wiem – odpowiedziałem. – Znajdziemy ich przy zamku Białej Czarownicy, pokażcie mapę i ruszamy.

Po zamku czarownicy została tylko kupa kamieni. Potężny Aslan obrócił go w perzynę. Piotr i Zuzanna wskazali nam drogę do Aslana. Po długim locie na horyzoncie spostrzeżliśmy wielką górę. Było blisko. Kicek miękko wylądował.

Na szczycie dumnie stał Król Kicek. Aslan. Pokłoniliśmy się nisko, po czym Thorin przedstawił królowi naszą prośbę. Aslan zgodził się nam pomóc.

- Podążajcie za mną - zagrzmiał lew. – Moje królestwo łączy się z Babią Górą, w mgnieniu oka tam będziemy.

Nim się obejrzelśmy, znaleźliśmy się u podnóża Diablaka.

- Wejście jest pod jednym z kamieni, który ma wyryty na sobie znak.

- Czy to ten? – zapytał się Konrad.

- Nie, ten znak pokazuje, który to szlak – wyjaśnił Mateusz.

- Znalazłem! To ten – wykrzyknąłem, wskazując na kanciasty kamień z wyrytymi na

Kicek.

Szliśmy całkiem długo, aż nagle dotarliśmy do tajemniczej komnaty, był tam kamień niezgody.

- Odsuńcie się – powiedział Aslan.

Wszyscy się odsunęli, nawet Gandalf. Aslan wypowiedział jakieś specyficzne zaklęcie i wziął laskę Gandalfa. Z laski wybuchnął niebieski płomień, który niszczył kamień. Wszystko zaczęło się trząść. Komnatę wypełniło czerwone światło, było coraz głośniejsze, aż nagle usłyszeliśmy huk. To był najgłośniejszy dźwięk, jaki słyszałem do tej pory. Kamień zniknął.

- Udało się! – wykrzyknął Gandalf.

Wróciliśmy na powierzchnię. Kiedy był już późny wieczór, dotarliśmy na grzbiecie Kicka do skansenu.

- Chyba pora się pożegnać – powiedział Mateusz.

- Niestety - odpowiedział Gandalf.

- Niech Konrad podniesie kamień znaleziony w kuźni - rzekł Aslan.

- Już się robi.

Konrad podniósł kamień. Jedyne, co słyszeliśmy, to głos Gandalfa mówiącego żegnajcie...

-To była szalona przygoda, dobranoc.

nim runami.

- Tak to ten – potwierdził Aslan. - Po czym wypowiedział jakieś dziwne zaklęcie i skała się odsunęła. - Wchodzimy – rozkazał.

Na Diablaku został jedynie

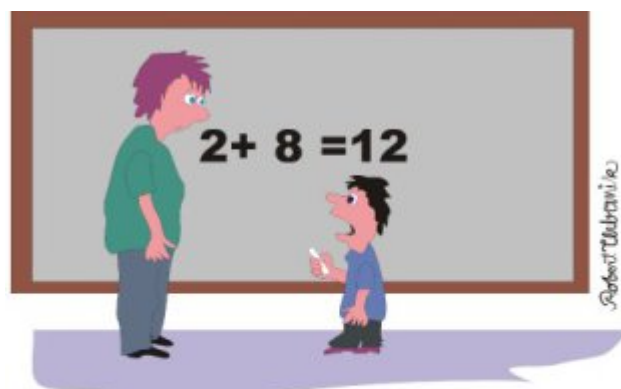
Piotr Winczewski, kl. VIa

KAWAŁ ŻARTU

Synu, masz tylko dwa przedmioty: zbieractwo -2, łowiectwo- 2. I jak ty chcesz z takimi ocenami do czegoś w życiu dojść ?

-To równanie na tablicy jest niepoprawne. Spróbuj Wojtusię je naprawić.
-Widzi pani, w przyszłości zamierzam zostać mechanikiem samochodowym. My mechanicy nie bawimy się już w dzisiejszych czasach w naprawy. Proponuję od razu wymienić całą tablicę!

-Zanim rozpocznę dzisiejszą lekcję poproszę o wyłączenie telefonów komórkowych, odtwarzaczy MP-3, odtwarzaczy DVD, dyktafonów, gameboy'ów, netbooków, laptopów, iPodów i iPhone'ów. Tak Tomku, długopisy mogą zostać włączone!

Myśli miesiąca:

**Ludzi należy dzielić na dobrych i złych.
Rasa, pochodzenie, religia, wykształcenie, majątek –
nie mają znaczenia. Tylko to, jakim kto jest
człowiekiem.**

Irena Sandlerowa

JEDYNKA

Pismo Dzieci i Młodzieży ZS w Zawoi Centrum

Redaktor naczelny: **Piotr Pacyga.**

Zespół redakcyjny: **uczniowie szkoły podstawowej oraz nauczyciele.**

Opiekun: mgr Katarzyna Wilczyńska.

Adres redakcji: ZS w Zawoi Centrum, 34-222 Zawoja 1551, e-mail gazetkaszcentrum@wp.pl.

Skład komputerowy: mgr Katarzyna Wilczyńska,

Zdjęcia: arch. ZS Centrum, ogólnodostępne zasoby internetowe